

Les obres de Les Rambles deixen al descobert més de 20 metres de muralla del segle XIII i les antigues Casernes de Drassanes

Les obres de reurbanització de Les Rambles de Barcelona han deixat al descobert nombroses restes arqueològiques. En aquest moment, es poden veure clarament les **edificacions de sengles espais arquitectònics, del segle XIII i del segle XVIII.**

Per una banda, han quedat al descobert les **restes de les antigues Casernes de Drassanes** que es van construir a finals del segle XVIII. En concert es pot apreciar de forma clara el pati d'armes de les Casernes, que es troba situat just davant de l'edifici de la Delegació de Defensa. Aquestes Casernes es van construir al mateix moment que el projecte original de Les Rambles a finals del segle XVIII, juntament amb el semibaluard de Drassanes, i van ser enderrocades l'any 1935.

Per altra banda, es poden veure **fins a 20 metres de la primera muralla medieval del segle XIII de la ciutat.** Les excavacions també han permès mostrar un tram de la fortificació que s'eleva fins a 3 metres d'alçada. Aquesta construcció va ser encarregada pel rei Pere II el Gran l'any 1285, amb la finalitat de fortificar la ciutat per protegir-la durant la confrontació amb França.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

La primera muralla medieval del segle XIII

L'any 1285, durant una confrontació amb França, el rei Pere II el Gran ordena fortificar urgentment Barcelona amb murs de tapia i torres de fusta, com es constata a la Crònica de Bernat Desclot, i on pretenia tancar tota la ciutat excepte per la part de mar. Un cop el conflicte bèl·lic va decaure, les tasques de fortificar degudament Barcelona van recaure en el Consell de Cent, esdevenint en la gran primera obra pública de la qual es feia càrrec. El nou llenç defensiu

va incloure alguns portals ja construïts (Boqueria, Portaferriça o Jonqueres), i en va afegir de nous com el del Portal Nou l'any 1295. Únicament la documentació escrita de principis del segle XIV permet constatar aquest nou perímetre: Rambles, plaça Catalunya, plaça Urquinaona, passeig de Sant Joan, carrer Trafalgar, Arc de Triomf i Parc de la Ciutadella.

Les campanyes de fortificació de la segona meitat del segle XIV. Degut a un conflicte bèl·lic amb Castella, l'any 1357 el Consell de Cent decidí refermar i millorar les muralles de finals del XIII, i amb aquest objectiu adquirí tres pedreres a la muntanya de Montjuïc. Els treballs es van iniciar als dos extrems del front marítim, Sant Daniel i Sant Francesc, i a tocar del monestir de Santa Clara. Semblaria ser que els treballs de finals del segle XIII no van resoldre la defensa d'aquests punts, i fou necessària la seva fortificació urgent. Pel costat de la Rambla es va realitzar el tancament definitiu del clos, potser aprofitant el tancament de finals del XIII, i que va permetre fixar el perímetre de la ciutat vella, exceptuant el Raval. Els treballs constructius a la Rambla foren especialment complexes, incloent el trasllat de la riera. Respecte a l'espai ocupat pel front marítim, atesa l'habilitació d'aquesta zona de la ciutat per nous usos comercials i mercantils, i que va comportar la construcció d'edificis específics com la Llotja, va determinar que no es tanqués aquest front de la ciutat, tot prioritant la principal porta d'accés de la ciutat: el mar.

Caserna de les Drassanes (1792-1935)

La caserna de les Drassanes era situada al final de les Rambles en l'espai comprès entre l'antic convent de Santa Mònica (avui ocupat pel centre cultural Arts Santa Mònica) i el Portal de la Pau, just al lloc on avui s'aixeca d'edifici de la Comandància de Marina del Sector Naval de Catalunya davant del monument a Colom. Era una edificació construïda el 1792 al voltant d'un gran pati central i adossada totalment al recinte de les antigues Drassanes del que n'era com una mena d'annex que completava l'equipament militar. La part posterior de l'edifici donava a carrer del portal de Santa Madrona on hi havien situades les parades de llibres de vell i des d'on s'accedia per un entramat de carrers estrets al sector més sòrdid del Barri Xino.

El 1927 el govern de la Dictadura del general Primo de Rivera va iniciar un procés de modernització de casernes i aquarteraments militars. Es tractava de clausurar les instal·lacions més velles -generalment les més cèntriques- i crear-ne altres de noves al voltant de la ciutat. La

caserna de les Drassanes es va considerar una de més obsoletes i es va determinar que seria una de les que resultarien afectades i se'n cedirien els terrenys a la ciutat.

Tot i l'esmentada afectació de l'any 1927, les Drassanes van seguir ocupades per militars fins a la Guerra Civil i el 20 de juliol de 1936. La Caserna annexa però, ja havia començat a ser enderrocada al febrer de 1935, la qual cosa va permetre alliberar i fer visible la façana lateral de les Drassanes i obrir el primer segment de la via B de l'antic Pla de Reforma de Ciutat Vella (l'eix que pretenia unir el port amb el carrer Muntaner a través del Raval), que després el franquisme batejaria com Avinguda García Morato i que actualment és conegut com l'avinguda de les Drassanes. La Guerra Civil però, va endarrerir tot el procés i fins als inicis dels anys 50 l'espai va romandre com un solar buit i abandonat fins que es va enlairar el nou edifici de la Comandància de Marina. A l'altra banda, les velles Drassanes van poder ser lentament restaurades per acollir-hi el Museu Marítim.